Minister
Infrastruktury

Znak pisma: DGW-3.054.10.2025
Warszawa, 06 sierpnia 2025

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na oświadczenie nr 897 złożone przez Senatora RP pana Zygmunta Frankiewicza na 37. posiedzeniu Senatu w dniu 25 czerwca br. w sprawie działań inwestycyjnych i efektów prac systemowych realizowanych na rzece Odrze, Minister Infrastruktury w zakresie swojej właściwości przedstawia następujące wyjaśnienia.

Z informacji uzyskanych od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (PGW WP) wynika, że stan zaawansowania działań inwestycyjnych zrealizowanych w 2024 r. oraz w I półroczu określonych w art. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o rewitalizacji rzeki Odry, zwanej dalej „ustawą o rewitalizacji", tj. działań inwestycyjnych dla Odry, jest następujący.

Zadania zrealizowane i będące w trakcie robót budowlanych:

1) budowa 3 przepławek na rzece Noteci, tj.: Pakość, Łabiszyn, Nakło Zachód (częściowo
z art. 2 pkt 51 ww. ustawy) – zrealizowane w 2023 r.;
2) odbudowa jazu Klawek (art. 2 pkt 42 lit. d ww. ustawy) – zrealizowane w 2024 r.; podjęto decyzję o wykonaniu robót o charakterze remontowym;
3) ochrona przeciwpowodziowa i osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego w rejonie Odry Środkowej – cofka stopnia wodnego Malczyce (art. 2 pkt 9 ww. ustawy) – w trakcie realizacji robót budowlanych (planowane zakończenie robót w 2026 r.).

Odnosząc się do kwestii finansowania zadań określonych w art. 2 ww. ustawy, PGW WP przekazały następujące informacje.

Ustawa o rewitalizacji przewiduje realizację 51 przedsięwzięć inwestycyjnych, które nazwano „inwestycjami dla Odry". W art. 3 ust. 1 ww. ustawy wskazuje się 32 przedsięwzięcia inwestycyjne – inwestycje dla Odry (z 51 wskazanych w art. 2), na które PGW WP może otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie lub finansowanie.

Na 2025 r., w ramach ww. zadań, jest planowane wydatkowanie na poziomie około 95 mln zł (dotyczy: środków z budżetu państwa oraz środków własnych PGW WP).

Ponadto PGW WP wystąpiło o uruchomienie środków z rezerwy celowej poz. 56 – Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, z przeznaczeniem na

dotację dla PGW WP na realizację zadań wynikających z ww. ustawy na łączną kwotę 3,6 mln zł.

Zakłada się, że planowane fundusze zostaną przeznaczone na wykonanie prac przedprojektowych, analiz oraz dokumentacji projektowej w ramach następujących projektów:

1) Budowa zbiornika Ścinawa na rzece Ścinawa Niemodlińska w m. Piorunkowice, gm. Korfantów i Prudnik (art. 2 pkt 27 ww. ustawy);
2) Maleszów – budowa zbiornika retencyjnego gm. Kondratowice (art. 2 pkt 31 lit. a ww. ustawy);
3) Budowa zbiornika przeciwpowodziowego MORA na rzece Mora w m. Iława, Biskupów gm. Nysa, Głuchołazy (art. 2 pkt 31 lit. d ustawy);
4) Zabezpieczenie przed powodzią miasta Dzierżoniów. Budowa zbiornika przeciwpowodziowego na rz. Piława w km 33+400 (art. 2 pkt 31 lit. i ww. ustawy);
5) Pielgrzymka – budowa zbiornika na rz. Skora gm. Pielgrzymka (art. 2 pkt 32 ww. ustawy);
6) Przywrócenie właściwego stanu technicznego obwałowaniom przeciwpowodziowym rzeki Ślęzy na terenie Zarządu Zlewni we Wrocławiu wraz z elementami renaturyzacji rzeki (art. 2 pkt 38 ww. ustawy);
7) Przebudowa zapory czołowej Zbiornika Wodnego Włodzienin stanowiącego ochronę przeciwpowodziową doliny rzeki Troi. (art. 2 pkt 33 ww. ustawy).

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez PGW WP, największym obecnie przygotowywanym zadaniem uwzględnionym w ustawie o rewitalizacji jest inwestycja pn. Zbiornik wodny Kamieniec Ząbkowicki na rzece Nysie Kłodzkiej (art. 2 pkt 31 lit. b ww. ustawy). W ramach rządowej dotacji w kwocie 86 mln zł w latach 2025-2026 PGW WP planują opracowanie dokumentacji projektowej i przetargowej, a także uzyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych. Prace budowlane mają być realizowane od 2027 r. Obecnie prowadzone są rozmowy dotyczące możliwości budowy zbiornika w ramach nowego projektu inwestycyjnego w gospodarce wodnej, finansowanego przy wsparciu międzynarodowych instytucji finansowych.

Do finansowania w ramach środków unijnych (program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 - FEnIKS) zgłoszono następujące zadania PGW Wody Polskie uwzględnione także w ustawie:

1) Przywrócenie drożności morfologicznej rzeki Noteci od Pakości do Krostkowa – etap II;
2) Renaturyzacja rzeki Dzierżęcinki;
3) Przywrócenie ciągłości morfologicznej rzeki Nysy Kłodzkiej, Białej Głuchołaskiej i Dzikiej Orlicy;
4) Modernizacja śluzy oraz sterowni na stopniu wodnym Ujście Nysy wraz z przebudową awanportów oraz obiektów towarzyszących;
5) Budowa jazu klapowego na stopniu wodnym Ujście Nysy w km 180,50 rzeki Odry wraz z infrastrukturą towarzyszącą;
6) Przebudowa i modernizacja skarp i urządzeń zbiornika wodnego Dzierżno Duże, stanowiącego ochronę przeciwpowodziową doliny Kłodnicy.

Ostatnim etapem realizacji zadań inwestycyjnych wymienionych w ustawie o rewitalizacji są roboty budowlane. Ich wykonanie jest uzależnione od sukcesywnie przyznawanych i pozyskiwanych środków z ww. źródeł finansowania oraz uzyskiwanych decyzji administracyjnych umożliwiających ich realizację. Określenie dokładnej wysokości wydatkowania oraz podziału środków finansowych na lata 2026-2027 nie jest aktualnie możliwa. Wynika to z faktu, że dotacja celowa (umowa dotacji nr MI/DGWiŻŚ/2023/07/01/WF) wygasa wraz z końcem bieżącego roku. Natomiast z dotacji celowej na współfinansowanie środków UE będzie można skorzystać po pozytywnej ocenie wniosków o dofinansowanie oraz popisaniu umów o dofinansowania. PGW WP wystąpiło do Ministra Infrastruktury z prośbą o podjęcia działań zmierzających do zawarcia umowy dotacji na lata 2026-2028.

Aktualnie PGW WP prowadzi działania celem realizacji inwestycji na podstawie różnych źródeł finansowania. Do zadań w początkowej fazie realizacji lub planowanych do realizacji, przy współudziale środków budżetu państwa, środków UE 2021-2027 oraz przy współudziale środków własnych, należy:

1) przebudowa i modernizacja skarp i urządzeń zbiornika wodnego Dzierżno Duże, stanowiącego ochronę przeciwpowodziową doliny Kłodnicy (art. 2 pkt 1 ww. ustawy);
2) rozbiórka istniejącego i budowa nowego jazu na rzece Obrze w km 93+400 w m. Perzyny (art. 2 pkt 42 lit. b ww. ustawy);
3) rozbiórka istniejącego i budowa nowego jazu na rzece Obrze w km 78+820 w m. Rybojady (art. 2 pkt 42 c ww. ustawy);
4) odbudowa zasobów wodnych jezior pojezierza Gnieźnieńskiego - obiekty w kompetencji RZGW w Poznaniu (art. 2 pkt 50 ww. ustawy);
5) odbudowa jazu piętrzącego na rzece Osiecznica (Oszczynica) w km 18+740 (art. 2 pkt 43 ww. ustawy);
6) zwiększenie retencji i poprawa bioróżnorodności (ciek Siekierka) (art. 2 pkt 34 ww. ustawy);
7) ochrona przeciwpowodziowa i osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego w rejonie Odry Środkowej – cofka stopnia wodnego Malczyce (art. 2 pkt 9 ww. ustawy);
8) odtworzenie i rewitalizacja koryta rzeki Bóbr w km 243+200 (most kolejowy) - 249+750 (ujście potoku Lesk) w m. Marciszów (art. 2 pkt 35 ww. ustawy);
9) roboty budowlane związane z budową:
    a) zbiornika przeciwpowodziowego Racławice Śląskie na rzece Osobłodze gm. Głogówek (art. 2 pkt 23 ww. ustawy);
    b) Zbiornik Wielowieś Klasztorna na rzece Prośnie (art. 2 pkt 22 ww. ustawy);
10) budowa jazu klapowego na stopniu wodnym Ujście Nysy w km 180,50 rzeki Odry wraz z infrastrukturą towarzyszącą (część art. 2 pkt 3 ww. ustawy);
11) przywrócenie drożności morfologicznej rzeki Noteci od Pakości do Krostkowa – etap II (dokończenie zadania z art. 2 pkt 51 ww. ustawy);
12) przywrócenie ciągłości morfologicznej rzeki Nysy Kłodzkiej (art. 2 pkt 36 lit. a ww. ustawy);
13) renaturyzacja rzeki Dzierżęcinki (częściowo z art. 2 pkt 14 ww. ustawy).

Odnosząc się do pytań dotyczących stanu zaawansowania i finansowania działań inwestycyjnych zrealizowanych w 2024 r. oraz w I półroczu określonych w art. 5 ust. 1 ww.

ustawy, tj. inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, co do zasady, wykonywanych przez jednostki samorządu terytorialnego, zwane dalej „inwestycjami w zakresie gospodarki wodno-ściekowej", przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie należy podkreślić, iż zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) sprawy obejmujące m.in. wodociągi i zaopatrzenie w wodę, kanalizację, usuwanie i oczyszczanie ścieków komunalnych należą do zadań własnych gminy. Ponadto, stosownie do art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757, z późn. zm.) zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy.

Ustawa o rewitalizacji określa zasady i warunki przygotowania inwestycji mających na celu poprawę warunków środowiskowych rzeki Odry w zakresie ilości i jakości wody i środowiska wodnego oraz zwiększenie możliwości retencjonowania wody na obszarze zlewni, a także zasady i warunki funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej na obszarze, który może mieć wpływ na środowisko wodne w dorzeczu rzeki Odry, zwanych dalej „inwestycjami w zakresie gospodarki wodno-ściekowej". Inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej realizowane są w ramach Krajowego pogram oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK). Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Sprawozdawczość z realizacji inwestycji ujętych w KPOŚK realizowana jest w cyklu rocznym, za dany rok kalendarzowy. Taka formuła sprawia, że aktualnie nie są dostępne pełne, zweryfikowane dane za rok 2024 – tę będą dostępne w IV kwartale 2025 r.

Należy wskazać, że najnowsze, zweryfikowane dane dostępne są za rok 2023, a więc rok wejścia w życie ustawy *o* rewitalizacji. Te dane pochodzą ze Sprawozdania z realizacji KPOŚK w 2023 r., opracowanego przez PGW WP na podstawie sprawozdań cząstkowych przekazanych przez gminy wiodące w poszczególnych aglomeracjach. Zarówno ten dokument, jak i sprawozdania za poprzednie lata są publicznie dostępne na stronie internetowej PGW WP pod adresem https://www.gov.pl/web/wody-polskie/krajowy-program-oczyszczania-sciekow-komunalnych.

Jak wskazują ww. dane za rok 2023, w dorzeczu Odry funkcjonowało 596 aglomeracji, obsługujących ścieki o łącznej rzeczywistej RLM wynoszącej 13 291 174, w tym RLM mieszkańców wynoszącej 10 140 225. W roku 2023 w aglomeracjach zlokalizowanych w dorzeczu Odry wybudowano 1 019 km sieci kanalizacyjnej, w tym 708 sieci grawitacyjnej. Do sieci istniejącej w roku sprawozdawczym podłączonych zostało 249 236 mieszkańców, a do nowo wybudowanej sieci w roku sprawozdawczym 12 861 mieszkańców. W tym roku zmodernizowano także 190 km sieci.

W 2023 r. na obszarze aglomeracji zlokalizowanych w dorzeczu Odry funkcjonowały 632 oczyszczalnie ścieków, w tym 252 oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem azotu i fosforu oraz 380 oczyszczalni biologicznych. W tym okresie przeprowadzono na oczyszczalniach łącznie 115 inwestycji, w tym wybudowano 3 nowe oczyszczalnie, przeprowadzono modernizację na 48 obiektach, dokonano modernizacji części osadowej oczyszczalni na 16 obiektach, przeprowadzono 7 inwestycji polegających na rozbudowie oczyszczalni i 21 inwestycji polegających na jednoczesnej rozbudowie i modernizacji.

Ponadto, zrealizowano 18 inwestycji prowadzących do podwyższenia efektywności energetycznej oczyszczalni, a także zlikwidowano 2 oczyszczalnie.

W 2023 r. nakłady poniesione na inwestycje w aglomeracjach zlokalizowanych w dorzeczu Odry wyniosły łącznie 1 725 746 tys. zł, w tym 978 642 tys. zł na zbiorcze systemy kanalizacyjne oraz 747 104 tys. zł na oczyszczalnie ścieków komunalnych.

Plan inwestycyjny wraz ze strategią finansową działań na rzecz Odry stanowi aktualnie przedmiot prac Międzyresortowego Zespołu ds. do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 1 Zarządzenia nr 256 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze przewodniczącym Zespołu jest przedstawiciel ministra właściwego do spraw klimatu w randze sekretarza stanu, zatem szczegółowych informacji w tym zakresie powinno udzielić Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Odnosząc się do wniosków z prac Państwowej Rady Gospodarki Wodnej (PRGW) dotyczącej prac systemowych, przedstawiam następujące informacje.

PRGW jest organem opiniodawczo-doradczym ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Do zadań PRGW należy opracowywanie dla ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej opinii, propozycji i wniosków w sprawach gospodarowania wodami, ochrony przed powodzią i skutkami suszy. Opinie PRGW publikowane są na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury pod adresem: https://www.gov.pl/web/infrastruktura/panstwowa-rada-gospodarki-wodnej2.

Ministerstwo Infrastruktury nie posiada wiedzy o sposobie wykorzystania wniosków z pracy PRGW przez inne ministerstwa, gdyż PRGW stanowi organ doradczy Ministra Infrastruktury i co do zasady wydaje opinie, propozycje i wnioski w zakresie właściwości Ministerstwa Infrastruktury, a nie innych ministerstw.

Jednocześnie informuję, że planowany termin zakończenia etapu konsultacji i uzgodnień międzyresortowych projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw wspierających bezpieczeństwo rzeki Odry w zakresie gospodarki wodnej to IV kwartał 2025 r.

Z poważaniem,

z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Przemysław Koperski
Podsekretarz Stanu

Dokument podpisany elektronicznie.